

REKOMENDĀCIJAS

Īsumā

Aktīva internacionalizācijas veicināšana Latvija augstskolās un ārvalstu studentu skaita stabils pieaugums nosaka nepieciešamību izvērtēt: **cik viesmīlīga ir Latvija ārvalstu studentiem**. Valsts pētījumu programmas Letonika latviskas un eiropiskas sabiedrības attīstībai projekta "Jauni risinājumi demogrāfijas un migrācijas procesu izpētei latviskas un eiropiskas zināšanu sabiedrības attīstībai" (DemoMigPro) ietvaros veidots koprades seminārs sniedza ieskatu par ārvalstu studentu pieredzi Latvijā un viņu nākotnes plāniem. Balstoties uz iegūtajiem koprades semināra rezultātiem sagatavotas rekomendācijas augstākās izglītības internacionalizācijas pilnveidei Latvijā.

SEMINĀRA TEMATISKIE BLOKI:

■ Latvijas kā galamērķa un studiju programmas izvēle:

- Latvijā ir pievilcīga ar ērta vīzu kārtības procedūru un salīdzinoši zemām kopējām izmaksām
- Studiju programmu piedāvājums Latvijā ir labs

■ Formalitāšu kārtošana, piesakoties studijām Latvijā:

- Grūtības mēdz sagādāt komunikācija ar valsts iestādēm, kā arī dokumentu kārtības process ir laikietilpīgs
- Vairums studentu dzīvo kopmītnēs, daļa – īrē dzīvokļus
- Daļa ārvalstu studentu strādā, piemēram, ēdināšanas nozarē

■ Iekļaušanās Latvijā:

- Ārvalstu studentu socializēšanos lielā mērā nosaka dzīvesvieta Rīgā un studiju programmas izvēle

■ Nākotnes plāni:

- Studenti labprāt paliktu Latvijā vai savas zināšanas apgūtajā programmā izmantotu savā valstī
- Studēšanu Latvijā un Latvijas darba tirgu studenti uzskata pat potenciāli pievilcīgu, grūtības rada valodas barjeras

LATVIJAS KĀ GALAMĒRĶA IZVĒLE

SITUĀCIJAS APRAKSTS

GALAMĒRĶA IZVĒLE

Latvija kā galamērķis nereti nav pirmā izvēle, tā izvēlēta, neiekļūstot vēlamajā universitātē citā valstī. Specifiskas studiju programmas, piemēram, medicīnas studijas īpaši ārvalstu studentiem no Eiropas nereti ir prioritārā izvēle. Priekšrocības Latvijai kā studiju galamērķim – ērta vīzu nokārtošanas procedūra un salīdzinoši zemas dzīvošanas izmaksas.

REKOMENDĀCIJAS

Identificēt kvalitatīvus un ilgtspējīgus studiju virzienus, lai palielinātu ārvalstu studentu skaitu šajās jomās. Turpināt nodrošināt kvalitatīvu izglītību veselības aprūpē, tostarp piedāvājot stipendijas un citus piesaistes mehānismus.

Stiprināt konsulāro pakalpojumu nodrošinājumu, īpaši stratēģiski noteiktajās studentu izcelsmes valstīs. Uzlabot studentu izmitināšanas iespējas sniedzot atbalstu augstskolu, pašvaldību un nacionālā līmenī.

SITUĀCIJAS APRAKSTS

UNIVERSITĀTES/STUDIJU PROGRAMMAS IZVĒLE

Priekšrocības – piemērotas studiju programmas: IT, medicīnā un inženierzinātnē, pieejamība angļu valodā un konkurētspējīga studiju maksa. Izvēli ietekmē ģimenes, draugu, kuri dzīvo vai studē Latvijā ieteikumi, kā arī informācija, kas iegūta internetā vai no augstākās izglītības aģentūrām.

REKOMENDĀCIJAS

Papildināt un pilnveidot starptautiski konkurētspējīgu studiju programmu piedāvājumu, izceļot studiju kvalitāti un studiju maksas balansu.

Izmantot esošos ārvalstu studentus kā nozīmīgu informācijas izplatīšanas tīklu.

SITUĀCIJAS APRAKSTS

STUDIJU KVALITĀTE

Studiju kvalitāte vērtēta kā augsta. Pretimnākoši pasniedzēji, ērta un moderna infrastruktūra, uz praksi un izpratni orientētas mācības.

REKOMENDĀCIJAS

Palielināt ārvalstu studentiem (grāda un apmaiņas) angļu valodā pieejamās studiju programmas un studiju kursus.

Kāpināt pasniedzēju profesionālo pilnveidi un svešvalodu zināšanas.

FORMALITĀŠU KĀRTOŠANA

SITUĀCIJAS APRAKSTS DOKUMENTU KĀRTOŠANA

Dokumentu kārtšanas process ir skaidrs un saprotams, tomēr laikietilpīgs. To papildus mēdz apgrūtināt vēstniecības neesamība mītnes valstī. Grūtības ir sagādājuši komunikācija ar valsts iestādēm (attiecībā uz pieraksta nodrošināšanu un darbinieku neatsaucību, angļu valodas zināšanu trūkumu, termiņu neievērošanu, kā arī personvārdu latviskošanu).

REKOMENDĀCIJAS

Turpināt pilnveidot formalitāšu kārtšanas procedūras pirms ierašanās un atrodoties Latvijā.
Sniegt informāciju un atbalstu formalitāšu kārtšanā institucionālā un nacionālā līmenī.
Pilnveidot komunikācijas formas saziņai ar atbildīgajām valsts institūcijām.

SITUĀCIJAS APRAKSTS DZĪVESVIETAS ATRAŠANA

Vairums dzīvo kopmītnēs, kas nodrošina papildus socializēšanās iespējas. Kopmītņu infrastruktūra tiek vērtēta viduvēji. Daļa studentu ir dzīvokļus, ko palīdz atrast kontaktpersonas Latvijā. Grūtības sagādā dzīvesvietas atrašana pirms ierašanās, tādēļ pirmā apmešanās vieta mēdz būt hosteli. Nereti studenti saskaras ar negatīvu pieredzi, kad dzīvokļu īpašnieki neizīrē dzīvokļus ārzemniekiem. Studentus finansiāli atbalsta ģimenes, kā arī nepilna laika darbs paralēli studijām.

REKOMENDĀCIJAS

Uzlabot studentu kopmītņu tehnisko stāvokli

SITUĀCIJAS APRAKSTS DARBS

Ārvalstu studenti galvenokārt ārpus studijām strādā ēdināšanas nozarē. Valodas barjera ir viens no lielākajiem šķēršļiem.

REKOMENDĀCIJAS

Palielināt pieejamo informāciju par nodarbinātības iespējām, kurās var ātrāk integrēt ārvalstu studentus un izmantot viņu zināšanas un prasmes.
Turpināt iesaistīt ārvalstu studentus latviešu valodas apguvē.

SITUĀCIJAS APRAKSTS ATBALSTS

Palīdzība lielākoties tiek saņemta no draugiem, paziņām un ārvalstu studentu kopienām. Nereti studentiem ir sajūta, ka viņu labsajūta netiek ņemta vērā, kā arī trūkst konkrētu vadlīniju par iekļaušanos vietējā sabiedrībā. Nereti atbalsts no augskolām un valsts institūcijām raksturots kā nepietiekams.

REKOMENDĀCIJAS

Pilnveidot atbalstu ārvalstu studentiem institucionālā un nacionālā līmenī.
Izveidot un uzturēt aktuālu vadlīniju un ieteikumu kopumu veiksmīgākai formalitāšu kārtšanai pirms ierašanās un uzturoties Latvijā.

IEKĻAUŠANĀS LATVIJĀ

SITUĀCIJAS APRAKSTS BRĪVĀ LAIKA PAVADĪŠANA

Ārvalstu studenti izmanto dažādas brīvā laika pavadīšanas iespējas, tostarp, aktivitātes, kas ir saistītas ar Latvijas kultūru un tradīcijām, Latvijā dzīvojošo ārvalstu kopienu pasākumi, āra un sporta aktivitātes, piem., pārgājieni un pastaigas Rīgā un citās Latvijas pilsētās, arī reliģisku pasākumu apmeklēšana, kino un iepirkšanās. Atsevišķas organizācijas rīko pasākumus ārzemniekiem. Dzīvojot Latvijā, nereti tiek atklāti jauni hobiji.

REKOMENDĀCIJAS

Paplašināt informācijas pieejamību angļu valodā gan valsts, gan privātajā sektorā.

Pilnveidot informācijas pieejamību angļu valodā par sabiedriskā transporta kustības maršrutiem, veidiem.

Izveidot daudzveidīgu aktivitāšu nodrošinājumu ārvalstu studentiem iesaistei vietējo kopienu aktivitātēs, kultūras un tradīciju iepazīšanā, tostarp, latviešu valodas zināšanu pilnveidē.

SITUĀCIJAS APRAKSTS SOCIALIZĒŠANĀS

Ārvalstu studentu socializēšanos lielā mērā nosaka dzīvesvieta un studiju programma. Galvenās socializēšanās vietas ir kopmītnes, dzīvokļi, universitāšu telpas, kopīgi pasākumi, kā arī klubi, bāri un restorāni. Ārvalstu studenti uzsver nepieciešamību pēc lielākas pasākumu daudzveidības, lai iepazītu vietējo vidi. Viņi arī atzīst ka saskarsme ar vietējiem studentiem nav pietiekama.

REKOMENDĀCIJAS

Veidot stratēģisku ārvalstu studentu ģeogrāfisko koncentrēšanos Rīgā, balstoties uz pieejamo dzīvesvietu fondu. Veicināt ārvalstu un vietējo studentu saskarsme prasmes mentoru un atbalsta personu veidā. Tādā veidā veicinot savstarpējo sapratni, pilnveidojot valodu un socializēšanās prasmes.

SITUĀCIJAS APRAKSTS SASKARSME AR ĢIMENI UN DRAUGIEM

Ārvalstu studentu saskarsme ar ģimeni un draugiem ir ļoti regulāra un nodrošina informācijas apmaiņu, kā arī praktisku un emocionālu atbalstu. Kā saziņas līdzekļi visbiežāk tiek izmantoti videozvani un tērzēšana, kam palīdz Latvijā pieejamais ātrais un kvalitatīvais internets. Ārvalstu studenti, kuri ieradušies no tālākām mītnes zemē ar ģimeni un draugiem klātienē tiekas reti un to ierobežo ceļošanas izmaksas un Latvijas vēstniecību pārstāvniecība konkrētajā valstī.

REKOMENDĀCIJAS

Turpināt nodrošināt augstas kvalitātes interneta pakalpojumus, veidojot īpaši pievilcīgus piedāvājumus ārvalstu studentiem.

Optimizēt vīzu iegūšanas procedūras ārvalstu studentu radu un draugu apmeklējumiem, lai veicinātu regulāru viesošanos Latvijā.

NĀKOTNES PLĀNI

SITUĀCIJAS APRAKSTS MĪTNES VALSTS

Pēc studijām daļa studentu labprāt paliktu Latvijā, ja varētu atrast darbu, daļa gribētu pārcelties uz citu Eiropas valsti. Interese par uzņēmējdarbības uzsākšanu Latvijā. Daļa studentu vēlas atgriezties mājās, izmantojot apgūtās programmas konkurētspējīgās priekšrocības savā valstī.

REKOMENDĀCIJAS

Pilnveidot ārvalstnieku iesaistes mehānismus darba tirgū.
Sniegt informāciju par uzņēmējdarbības uzsākšanas iespējām Latvijā.

SITUĀCIJAS APRAKSTS STUDIJU TURPINĀŠANA

Studenti, kuri jau sākuši apsvērt studiju turpināšanu, to vēlas darīt citās valstīs, piem., ASV un Vācijā.

REKOMENDĀCIJAS

Paplašināt konkurētspējīgu studiju piedāvājumu dažādos studiju līmeņos.
Pilnveidot ārvalstnieku iesaistes mehānismus darba tirgū.
Sniegt informāciju par uzņēmējdarbības uzsākšanas iespējām Latvijā.

SITUĀCIJAS APRAKSTS DARBA PIEREDZE UN IESPĒJAS

Studēšanu Latvijā un Latvijas darba tirgu uzskata pat potenciāli pievilcīgu. Grūtības rada valodas barjeras. Reizēm darba iespējas ierobežo darba devēju nepietiekama izpratne ar ārvalstu studentu piesaisti.

REKOMENDĀCIJAS

Pilnveidot ārvalstnieku iesaistes mehānismus darba tirgū.
Turpināt iesaistīt ārvalstu studentus latviešu valodas apguvē.
Informēt un skaidrot pozitīvos piemērus ārvalstnieku iekļaušanai darba tirgū.

Par autoriem

<https://www.demomigpro.lu.lv/>